

El paisatge de Cunit

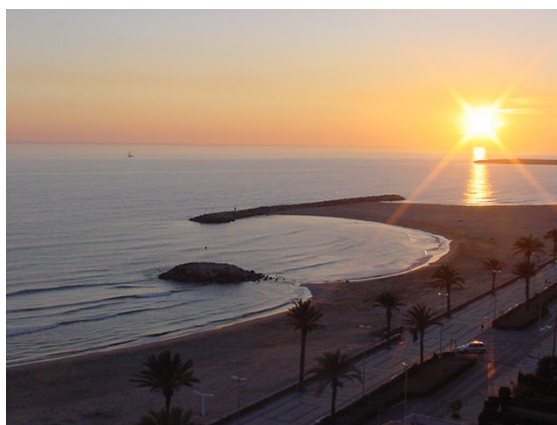
En cap cas podem definir el paisatge de Cunit d'una manera concreta i única, donada la gran varietat del relleu, malgrat les dimensions reduïdes, i els diferents usos que te el territori conformen diversos paisatges característics de Cunit.

Malgrat que el nombre de paisatges pot ser molt ampli, poden englobar-los en 4 grans grups.

a) Paisatge litoral

Sense cap mena de dubte la platja i el seu entorn constitueix un dels principals recursos turístics, ambientals i paisatgístics del Cunit de l'any 2006. El front litoral de Cunit presenta una fesomia molt diferenciada dels municipis veïns i de bona part del litoral català, malgrat la reduïda longitud de 2,5 Km.

Es tracta d'una platja contínua entre els límits de Calafell i Cubelles, de sorra fina i de pendent molt suau i presidida per 7 espigons o dics exempts, situats entre 150 i 250 metres de la línia de costa, que han generat una estructura de platges molt característica. És un front litoral totalment urbanitzat i amb la presència d'un passeig marítim rígid.

Aquests espigons construïts, entre els anys 1977 i 1983, que en el seu temps van constituir una clara alteració al paisatge litoral del Garraf i Baix Penedès, avui en dia es troben no només acceptats per la població, sinó que suposen un tret diferenciador del litoral de Cunit que li dona un aspecte característic de petites cales o badies semicirculars, que en principi redueixen l'onatge a sotavent dels dics malgrat que suposen entorn dels extrems dels espigons un risc pel bany donats els remolins que s'hi formen.

Sense cap mena de dubte els espigons són el principal tret paisatgístic del litoral de Cunit i una de les dues imatges que conformen el litoral, des de Cunit al mar. Mentre que a la inversa, del mar cap a Cunit, la imatge resultant és un front marítim totalment antropitzat amb un passeig estret, els habitatges se situen molt a prop del mar, d'altures variables i amb presència d'activitats d'hoteleria i restauració, per darrera de les quals sobresurten els relleus muntanyosos de la serralada litoral.

b) Paisatge urbà

Aquest correspondria a tota l'extensió urbana del municipi, des del nucli urbà amb més tradició i que ocupa bona part de la plana litoral, caracteritzat per habitatges plurifamiliars i unifamiliars adossats en filera en la major part de zones i algunes en que predomini els habitatges unifamiliars aïllats; fins les urbanitzacions sense continuïtat amb la trama urbana que comporta variacions de major pendent, més vegetació i amb habitatges unifamiliars aïllats gairebé exclusivament.

Les imatges més característiques d'aquest paisatge urbà les trobaríem al centre del nucli urbà entorn a l'església i la Plaça Catalunya.

c) Paisatge agroforestal

Aquest es tracta possiblement de l'autèntic paisatge tradicional de Cunit, el que deixa més sobtat al visitant, al turisme de segona residència i al del model de turisme de sol i platja.

És l'herència del Cunit agrari constituït per un atractiu mosaic de peces de conreus, ja sigui de vinya, oliveres, fruiters o de cereals, ja que no son habituals als regadius amb planta d'horta; conjuntats per petites franges de vegetació mediterrània de muntanya baixa i amb l'atractiu de la presència d'algunes masies de notable entitat i de variats estils. Entre aquestes destaquen Cal Pla, Sant Antoni, Mas Peirot, Cal Santó i Puig de Tiula, sense oblidar-ne d'altres, avui més urbanes com El Rectorat, Cal Blanco, Cal Torrents, Cal Cego i Vilaseca.

També destaca en aquest sector el jaciment Ibèric del Fondo del Roig descobert arran de la construcció de l'autopista C-32 i que s'ha conservat donat el seu interès.

Aquest paisatge agroforestal és risc en patrimoni rural, no només per la presència de les masies detallades sinó per la presència de 4 exemplars de cabanes de pedra seca, poc habitual a Cunit i de major tradició en altres municipis més interiors del Baix Penedès i per la presència de marges de pedra seva, alguns d'ells de gran longitud i altura, per sobre dels 2 m. que servien per fer terrasses de conreu en pendents poc aptes inicialment per la pràctica agrícola.

d) Paisatge de Muntanya

Aquest se circumscriu a les zones més muntanyoses del municipi, caracteritzats per turons arrodonit, amb pendents notables, terrenys pedregosos i abundant vegetació que constitueix una de les zones més atractives properes al litoral i en excel.lent estat de conservació, que te continuïtat en el municipi de Cubelles i cap al Parc del Foix per un corredor biològic.

És un entorn localitzat de poca extensió però que transporta al visitant a un altre Cunit, al Cunit desconegut de gran part de la població i que permet efectuar diferents recorreguts d'interès paisatgístic per aquest entorn.

Destaquen els entorns de la Serra de Puig de Tiula i el Turó de l'Avenc com a més atractius i el Turó de Cal Santó com a més inaccessible, frondós i desconegut. Les millors panoràmiques d'aquest paisatge de muntanya s'assoleixen a la Carrerada de Santa Coloma, el sender que creua aquest àmbit de punta a punta, i el carener del turó de l'Avenc.

Es remarcable en aquest àmbit la presència de l'Avenc de Sant Antoni pel seu interès natural i paisatgístic, un petit avenc però que al tenir una entrada lateral, d'origen artificial a primers del segle XX, té més l'aspecte d'una cova. Té una profunditat de 40 metres en dues galeries i una altura que pot arribar als 3 metres en alguns punts. Hi ha exemplars de petites d'estalactites i restes que indiquen la presència d'exemplars més grans d'aquestes i d'estalagmites que van ser espoliades.

Elements característics dels paisatges de Cunit

Malgrat les petites dimensions del terme, i de l'elevada superfície de la trama urbana, hi ha un seguit d'elements característics, alguns

d'ells més singulars que altres, que destaquen per si sols i contribueixen a conformar el paisatge de Cunit o els diversos paisatges que s'han descrit anteriorment. Els elements més característics del paisatge de Cunit són els que es detallen, i s'integren en els paisatges anteriorment relacionat:

a) Del paisatge litoral.

El mar es sense cap mena de dubte el tret més destacable de Cunit i el principal atractiu del municipi, amb la seva característica platja gairebé continua en forma de cales i presidida per 7 espigons que diferencien el litoral de Cunit dels municipis del voltant. Aquest recurs paisatgístic i ambiental ha estat i, possiblement encara és, el motor del creixement i principal atractiu del municipi. Els espigons construïts entre els 1977 i 1982, amb la intenció de fixar la platja després de la construcció del Port de Segur i del de la Tèrmica, donen una identitat pròpia al litoral Cunitenc.

b) Del paisatge urbà.

L'element més destacable del Cunit urbà és l'àbsis de l'església parroquial de Sant Cristòfol, que datada del segle XIII amb el seu característic campanar no pas d'estil romànic sinó més aviat gòtic. El seu emplaçament i la urbanització de la Plaça Catalunya realcen l'estructura de l'edifici i el fan l'element patrimonial més destacable del municipi. Altres indrets d'interès paisatgístic són alguns racons del casc antic com la Plaça de Sant Sebastià.

c) Del paisatge agroforestal.

D'aquesta zona, força extensa del municipi, a part del mosaic que formen terres de conreu, cada cop menys treballades, i les petites masses boscoses que els envolten; destaquen sobretot els elements patrimonials que ha aportat la tradició agrícola del municipi. Així podem destacar:

- ***Cabanes de pedra seca:***

Són un conjunt d'edificacions petites de planta circular o quadrada, formada per blocs de pedra autòctona, majoritàriament calcària, que servia de soplug i per desar eines agrícoles. A diferència del que passa a la resta de la comarca que són molt habituals i freqüents a Cunit n'hi ha pocs exemplars, possiblement per la proliferació de les masies i que ja no feia tan necessària l'existència d'aquestes petites edificacions. Les quatre que es conserven es troben una al sud de la Serra de Sant Antoni, dues a la Baronia i una a Mas Peirot.

- ***Marges de pedra seca:***

Es tracta de construccions de pedra seca, algunes de gran extensió i altura, que tenien la finalitat d'aconseguir terrasses pel conreu en els vessants muntanyosos per tal de reduir el fort pendent. Els de major interès es troben al besant sud del Turó de l'Avenc, en que tenen una altura de més de 2 metres i una extensió considerable. Alguns d'ells es troben en molt bon estat de conservació i proliferen arreu del municipi. Són un element que es troba identificat i catalogat en el POUM de Cunit.

- ***Les masies:***

Es tracta d'uns elements de gran valor patrimonial i paisatgístic. La major part d'elles estan identificades i catalogades com a elements patrimonials a protegir i conservar. La seva tipologia es diversa i variada, ja que els usos a que estaven destinades també són diferents. Els estils van des de la tradicional masia catalana, estil a la que

pertanyen masies com Cal Torrents, Cal Santó, Puig de Tiula o Vilaseca fins a masies d'estil colonial, com és el cas de la masia de Cal Pla.

Actualment algunes d'elles encara estan habitades, encara que majoritàriament tenen un ús més residencial que agrícola.

- ***Poblat ibèric del Fondo del Roig:***

Descobert a finals de l'any 1995 durant els treballs de desbrossament per la construcció de l'autopista Pau Casals es va trobar aquest jaciment ibèric que data del s. III aC. El podem incloure com element d'interès paisatgístic i es troba en la zona de conreus del marge oest del terme. Es va procedir a preservar amb una elevació i lleugera modificació del traçat de l'autopista, amb la construcció d'un mirador per poder visitar-lo sense entrar directament en el seu àmbit per facilitar-ne la seva conservació.

d) Del paisatge muntanyós.

El principal tret destacable es el conjunt natural que formen relleu i vegetació amb un paisatge característic de muntanya baixa, en excel·lent restat de conservació i d'una notable extensió, amb una continuïtat de més de 250 ha. que tenen continuïtat en el terme de Cubelles i d'allà cap a l'embasament del Foix.

Dins d'aquesta zona destaca per la seva singularitat la presència de l'Avenc de Sant Antoni, reconvertit a cova des de primers de segle XX. Consta de 2 galeries amb una longitud aproximada de 40 m. i presenta restes de formacions calcàries, tant d'estalactites com estalactites.